

Reviderad förordning om ett europeiskt nätverk av sambandsmän för invandring 2017/18:FPM111

Justitiedepartementet

2018-06-19

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 303

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett europeiskt nätverk av sambandsmän för invandring (omarbetning)

Sammanfattning

Förslaget syftar till att stärka EU-koordineringen och optimera användningen av nätverk av sambandsmän för invandring (ILOs) i syfte att bättre svara mot de EU-gemensamma migrationspolitiska prioriteringarna. Förslaget fastställer bland annat generella principer för inrättande av lokala eller regionala nätverk på de orter där flera medlemsstater, kommissionen eller EU:s myndigheter har utsända sambandsmän för invandring.

En styrelse ska inrättas för att koordinera och planera nätverkens verksamhet och tillse att de bättre svarar mot EU:s strategiska och operativa prioriteringar. Sambandsmännen ska i högre utsträckning kunna bidra till att motverka irreguljär migration, migrantsmuggling och människohandel, främja effektivt återvändande och återintegreringsinsatser samt bidra till EU:s gränskontroll och stödja insatser för laglig migration, internationellt skydd, vidarebosättning och integration.

Regeringen välkomnar och ställer sig bakom förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

År 2004 antog rådet förordning nr 377/2004 om inrättande av ett nätverk av sambandsmän för invandring (ILO-förordningen). Syftet med förordningen är att underlätta och påskynda insamling och utbyte av information för att

bidra till att förebygga och bekämpa olaglig invandring samt bidra till återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas i EU illegalt och till hanteringen av laglig migration. Enligt förordningen ska sambandsmännen för invandring utbyta information om den organiserade brottslighet som är inblandad i människosmuggling samt de metoder som används för förfälskning av identitets- och resehandlingar.

ILO-förordningen reviderades år 2011 (nr 493/2011) i syfte att förenkla och anpassa den till sådana förändringar av gemenskapsrätten som hade trätt i kraft sedan förordningen antogs, exempelvis inrättandet av Frontex och ICONet (ett webbaserat informations- och samordningsnätverk för myndigheter som hanterar migrationsfrågor).

Den 16 maj 2018 presenterade kommissionen ett förslag till ytterligare en revidering av ILO-förordningen.

Syftet med den nu aktuella revideringen är att stärka EU-koordineringen och optimera användningen av sambandsmän för invandring (ILOs), inklusive så kallade EU-sambandsmän för migration (EMLOs) och sambandsmän utsända av EU:s myndigheter i syfte att bättra svara mot de EU-gemensamma migrationspolitiska prioriteringarna. Sambandsmännen ska i högre utsträckning kunna bidra till att motverka irreguljär migration, migrant-smuggling och människohandel, främja effektivt återvändande och återintegreringsinsatser samt bidra till EU:s gränskontroll och stödja insatser för laglig migration, internationellt skydd, vidarebosättning och integration.

Bakgrunden till förslaget är en utvärdering som kommissionen låtit genomföra och som har visat att den nuvarande förordningen inte har uppnått sitt syfte avseende förbättrat utbyte av information, EU-gemensam koordinering och samordnade aktiviteter gentemot tredjeland. Samtidigt visar utvärderingen att sambandsmännen och deras nätverk alltjämt är relevanta och viktiga och att här finns en outnyttjad potential som bör användas mer effektivt.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget fastställer bland annat generella principer för inrättande av lokala och regionala nätverk på de orter där flera medlemsstater, kommissionen eller EU:s myndigheter har utsända sambandsmän för invandring. Nätverken ska i första hand ledas av kommissionens utsända sambandsmän på de orter där en sådan finns utsänd.

Förslaget utvidgar definitionen av en sambandsman för invandring och förtydligar att den även kan inbegripa sambandsmän som är utsända av medlemsstaternas rättsvärdande myndigheter. Att en sambandsman för invandring också kan sändas ut av kommissionen eller av EU:s myndigheter förtydligas och arbetsuppgifterna utvidgas till att också inkludera återintegrering, internationellt skydd, vidarebosättning, laglig migration och integration.

När två eller flera medlemsstater går samman för att sända ut gemensamma sambandsmän för invandring ska dessa kunna medfinansieras med EU-medel.

En styrelse ska inrättas för att koordinera och planera nätverkens verksamhet och tillse att nätverken svarar bättre mot EU:s strategiska och operativa prioriteringar. Styrelsen ska ledas av kommissionen och bestå av representanter från medlemsstaterna, kommissionen, Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europol och EU:s asylmyndighet (EASO).

Styrelsen ska besluta om vilken rapportering och uppföljning som ska begäras från de lokala eller regionala nätverken. Det generella krav som idag finns på halvårsvisa ordförandeskapsrapporter tas därmed bort.

Vidare föreslås ett förbättrat informationsutbyte via en säker webbaserad plattform. Denna plattform ska hanteras av kommissionen.

Förslaget innehåller också bestämmelser om dataskydd i enlighet med gällande EU-regelverk på området.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Sverige har ett antal utsända sambandsmän, vilka förutses beröras av den reviderade förordningen. Migrationsverket har idag 16 migrationsambandsmän utplacerade och Polismyndigheten har en återvändandesambandsman utsänd. Även gemensamma sambandsmän utsända av Polismyndigheten och Tullverket kan delvis komma att beröras av förslaget. Bestämmelserna i förslaget förutses dock inte få någon direkt inverkan på dessa tjänstemäns kärnuppgifter

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har kostnadsdrivande aspekter vilka ska finansieras av EU-budgeten, idag genom fonden för inre säkerhet, gränser och visering. Kostnaderna är framförallt kopplade till kommissionens posteringar av sambandsmän för invandring samt administrativa och operativa kostnader kopplade till styrelsens och de lokala och regionala nätverkens arbete. Det finns medel för detta avsatta inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen. Förslaget är också kompatibelt med kommissionens förslag från den 2 maj 2018 om ett flerårigt finansiellt ramverk för åren 2021–2027. Den totala kostnaden beräknas till 17,3 miljoner euro beräknat över en nioårsperiod.

Utöver kostnaden som belastar EU-budgeten och som därmed får konsekvenser för den svenska EU-avgiften, väntas förslaget inte få några konsekvenser för statens budget. Utgångspunkten är att eventuella nationella kostnader ska finansieras inom befintliga ramar.

Kommissionen har inte presenterat någon jämförelseanalys av förslaget.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar och ställer sig bakom förslaget om en revidering av ILO-förordningen. Det är viktigt att sambandsmännen för invandring används strategiskt och effektivt. Samtidigt är det grundläggande att den medlemsstat, institution eller myndighet som sänder ut en sambandsman för invandring också är den som även fortsättningsvis främst fattar beslut kring sambandsmannens placering, uppdrag och arbetsbeskrivning. En viktig förutsättning för sambandsmännens arbete är att migranternas grundläggande rättigheter, inklusive asylrätten, värnas.

Eventuella utgifter på EU-budgeten ska hanteras som en integrerad del av förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Den svenska positionen i förhandlingarna är att EU-budgetens totala storlek behöver minska till följd av att en medlemsstat lämnar unionen. Om förslaget leder till ökade kostnader för statens budget ska finansiering ske i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67), vilka bland annat innebär att Sveriges andel av merkostnaden ska finansieras på berört utgiftsområde.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Löpande kontakter och konsultationer sker med de berörda myndigheterna, främst Migrationsverket och Polismyndigheten.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget återfinns i artikel 79(2) i TFEU samt i artikel 74 TFEU. Beslut fattas med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Beslut fattas med kvalificerad majoritet i rådet och Europaparlamentet är medbeslutande.

Syftet med revideringen är att optimera användningen av sambandsmännen för invandring för att mer effektivt kunna genomföra EU:s migrationspolitiska prioriteringar. Detta syfte kan inte uppnås av en enskild medlemsstat utan fordrar koordinerade insatser på EU-nivå. Förslaget svarar mot de nya utmaningar och den politiska verklighet som EU står inför och måste hantera. Förslaget etablerar mekanismer för att mer effektivt nyttja nätverken av sambandsmän för invandring.

Regeringen delar kommissionens bedömning om att förslaget är förenligt med såväl subsidiaritetsprincipen som med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget har presenteras i rådsarbetsgrupp den 6 juni 2018. Förhandlingar väntas inledas under sommaren.

4.2 Fackuttryck/termer

ILOs – *Immigration Liaison Officers*, den övergripande benämningen för utsända sambandsmän som helt eller delvis hanterar migrationsrelaterade frågor.

EMLOs – *European Migration Liaison Officers*, EU-gemensamma sambandsmän placerade vid EU-delegationerna i syfte att bidra till EU:s yttre förbindelser på det migrationspolitiska området.